ARTIKLER 8

UTVIKLINGEN I PERSONLIGE INNTEKTSSKATTER 1952—1964

Av Arne Øien og Hallvard Borgenvik

THE DEVELOPMENT OF PERSONAL INCOME TAXES 1952—1964

OSLO 1964

STATISTISK SENTRALBYRA

ARTIKLER FRA STATISTISK SENTRALBYRÅ NR. 8

UTVIKLINGEN I PERSONLIGE INNTEKTSSKATTER 1952—1964

Av Arne Øien og Hallvard Borgenvik

THE DEVELOPMENT OF PERSONAL INCOME TAXES 1952—1964

OSLO 1964

Forord

Skatteforskningskontoret har foretatt en rekke skatteberegninger med sikte på å belyse utviklingen i inntektsskattene fra 1952 til i dag. I denne artikkelen gjengis de viktigste resultatene av skatteberegningene.

Statistisk Sentralbyrå, Oslo, 14. april 1964.

Petter Jakob Bjerve

Innhold

Kapittel I. Formål og bakgrunn for undersøkelsen. Skatteberegningene 5
Kapittel II. Skatt av konstant realinntekt 9
1. Utviklingen i skattene på ulike realinntektsnivå..... 9
2. Utviklingen i skattene etter skatteklasse 12
3. Skattleggingen etter reduksjonstabell 14
Kapittel III. Utviklingen i skattene for inntekter som har steget i takt med industriarbeiderlønningene 15
Kapittel IV. Sammenhengen mellom utliknede og betalte skatter 17
Kapittel V. Konklusjon 19
Sammendrag på engelsk 21

Tabeller
Tabell A 1. Utliknet skatt i prosent av konstante realinntekter 22
Tabell A 2. Utliknet skatt i alt, statsskatt, trygdepremier og -avgift i prosent av konstante realinntekter 23
Tabell A 3. Marginalskatten på konstante realinntekter 24
Tabell A 4. Prosentvis stigning i skatt pr. prosent stigning i inntekten ... 25
Tabell A 5. Samlet utliknet skatt i prosent av konstante realinntekter etter beste og dårligste reduksjonstabell..... 26
Tabell B 1. Inntekter som ligger til grunn for beregningene i tabell B 2 og B 3 26
Tabell B 2. Utliknet skatt i prosent av inntekten, for inntekter som har steget i takt med gjennomsnittsinntekten for industriarbeidere..... 27
Tabell B 3. Marginalskatten for inntekter som har steget i takt med gjennomsnittsinntekten for industriarbeidere 28
Tabell B 4. Kommune- og statsskattytere fordelt etter marginalskatteprosent 29
Tabell C 1. Betalt skatt i prosent av konstante realinntekter 29
Tabell C 2. Betalt skatt i prosent av inntekten, for inntekter som har steget i takt med gjennomsnittsinntekten for industriarbeidere..... 30

Kapittel I. Formål og bakgrunn for undersøkelsen. Skatteberegningene.

Formålet med denne undersøkelsen er — ut fra en rekke skatteberegninger — å vise utviklingen i inntektsskattleggingen etter 1952 for skattytere i ulike skatteklasser og med ulike inntekter.

De inntektsskattene som ble utliknet på grunnlag av inntekter opptjent i 1952, ble beregnet etter satser som avvek vesentlig fra dem som ble nyttet for tidligere år. Den omfattende revisjon av statsskattevedtaket for 1952 tok først og fremst sikte på å gi skattelettelser til skattytere med lavere og midlere inntekter — særlig dem med forsørgelsesbyrde — men samtidig ble den tekniske beregning av skattene forenklet. Samme året ble de kommunale reduksjonstabeller vesentlig endret, dels ved at fradragene ble hevet og dels ved at de dårligste tabellene falt bort.

I de etterfølgende avsnitt av dette kapittel gjennomgås de endringer i reduksjonstabeller, statsskattevedtak og trygdefinansiering som har funnet sted i perioden 1952—1964, dessuten omtales de forutsetninger skatteberegningene bygger på. I kapittel II skal vi følge utviklingen i skattene for skattytere som i hele perioden har hatt samme realinntekt. I kapittel III følger vi på tilsvarende måte skattytere hvis inntekter har steget i takt med den alminnelige inntektsutviklingen. I begge disse kapitlene blir utliknede skatter uttrykt som prosent av inntekten i utlikningsåret. Leseren vil ikke finne resultater for årene 1955 og 1956, fordi det bare ble utliknet halv skatt på inntekter opptjent i 1955 og ingen skatt på inntekter opptjent i 1956. For å få illustrert virkningen av overgang til «skatt av årets inntekt» måler en i kapittel IV skattene både i forhold til inntekten det år skattene ble betalt, og i forhold til den inntekt skatten ble utliknet på.

Følgende direkte skatter er med i undersøkelsen:

(i) ordinær inntektsskatt til kommunene
(ii) skatteutjamningsavgift (tilleggsskatt)
(iii) alderstrygdavgift
(iv) inntektsskatt til staten
(v) skatt til utviklingshjelp
(vi) premier til:
syketrygd
arbeidsløshetstrygd
forsørgertrygd
alders- og uførhetstrygd
(vii) barnetrygd (negativ skatt)

Den inntekt som skatteberegningene bygger på og som skattene måles i forhold til, er «antatt inntekt», som fastlegges ved skattelikningen. En har ikke tatt hensyn til endringer i skattelovene og skattepraksis som har påvirket selve skattegrunnlaget, eksempelvis innføringen av minstefradrag for lønnsmottakere (1957), delvis fritak for renter av bankinnskott (1955) og en rekke endringer i reglene om ansettelsen av næringsinntekt. Det ville selvfølgelig ha vært av interesse å trekke slike endringer inn i beregningene, men dette har ikke vært mulig. En mangler både opplysninger om hva endringene har betydd totalt sett, og hva de har betydd for de enkelte inntekts- og forsørgergrupper. Sannsynligvis har disse endringene — isolert sett og fra en totalvurdering — ført til skattelettelser for de personlige skattytere. I denne undersøkelsen kan en derfor i noen grad ha overvurdert stigningen i skattene.

De ordinære kommuneskatter er beregnet i to alternativer. I det ene alternativet har en brukt dårligste reduksjonstabell, kombinert med den gjennomsnittlige skattøre for de kommuner som brukte dårligste tabell (avrundet til nærmeste halve prosent). Gjennomsnittlig skattøre for disse kommunene utgjorde 17,5 pst. i hele perioden fra 1952 til 1961. For de senere årene har en ikke statistiske oppgaver, men en har i beregningene forutsatt at skattøren er hevet, en har brukt 18 pst. for årene 1962, 1963 og 1964. I det andre alternativet har en brukt den kombinasjon av reduksjonstabell og skattøre som har vært vedtatt i Oslo, dvs. beste reduksjonstabell for alle årene, skattøre 16,5 fram til 1961 og skattøre 17 for de tre siste årene. Tabell 1 viser utviklingen i beste og dårligste reduksjonstabell.

Tabell 1. Reduksjonstabeller.

Skatteklasse	Beste reduksjonstabell				Dårligste reduksjonstabell					
	1952–1955	1957–1958	1959–1962	1963–1964	1952–1955	1957–1958	1959–1960	1961	1962	1963–1964
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
1	1 300	1 300	1 300	1 600	600	600	600	700	800	1 100
2	2 300	2 300	2 600	3 200	1 000	1 000	1 200	1 400	1 600	2 200
3	3 500	3 600	4 200	4 900	1 500	1 700	2 100	2 400	2 700	3 400
4	4 900	5 200	6 100	6 700	2 100	2 700	3 300	3 700	4 100	4 700
5	6 500	7 100	8 300	8 600	2 800	4 000	4 800	5 300	5 800	6 100
6	8 300	9 300	10 800	10 600	3 600	5 600	6 600	7 200	7 800	7 600
Stigningsbeløp	200	300	300	100	100	300	300	300	300	100

Tabell 2 og tabell 3 viser utviklingen i statsskattesatser ifølge statsskattevedtaket.

Tabell 2. Statsskattesatser.

Inntektstrinn	Kumulert inntekt	1952–1954	1957–1958	1959–1962	1963–1964
	Kr.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
Av de første 12 000 kr.	12 000	10	10	10	10
» » neste 3 000 »	15 000	15	10	10	10
» » » 3 000 »	18 000	15	15	10	10
» » » 2 000 »	20 000	15	15	15	10
» » » 2 000 »	22 000	25	15	15	10
» » » 500 »	22 500	25	15	15	15
» » » 2 500 »	25 000	25	25	15	15
» » » 1 000 »	26 000	25	25	20	15
» » » 4 000 »	30 000	25	25	20	20
» » » 5 000 »	35 000	35	35	25	25
» » » 5 000 »	40 000	35	35	30	30
» » » 5 000 »	45 000	45	45	35	35
» » » 25 000 »	70 000	45	45	45	45
» » » 100 000 »	170 000	55	55	55	55
» det overskytende beløp		65	55	55	55

Tabell 3. Fradrag i skatt ved statsskattelikningen.

Skatteklasse \ År	1952—1958	1959—1963	1964
	Kr.	Kr.	Kr.
1	400	400	450
2	800	800	900
3	1 000	1 100	1 250
4	1 300	1 500	1 700
5	1 700	2 000	2 250
6	2 200	2 600	2 900

Skatteutjamningsavgiften (tilleggsskatten) har vært utliknet etter de samme satser gjennom hele perioden. Før skatten blir beregnet, får skattyteren et fradrag i inntekten lik 20 000 kroner pluss klassefradraget etter beste reduksjonstabell. Satsene framgår av tabell 4.

Tabell 4. Skatteutjamningsavgift.

Beløp til skattlegging	1952—1964
	Pst.
Av de første 20 000 kr.	3
» » neste 30 000 »	4
» det overskytende beløp	5

Skatt til utviklingshjelp ble utliknet for året 1962 og vil bli utliknet for 1964 etter en sats på 0,25 prosent av inntekten. Skatten for 1962 ble innkrevd sammen med restskattene (eller som redusert tilbakebetaling) høsten 1963. For å forenkle beregningene er denne skatten her betraktet som en del av forskottsskattene for 1963.

Trygdepremiene er dels avhengig av premiebetalerens yrke, og premiene til syketrygden varierer geografisk. Ved beregningen har en tatt med lønnsmottakerandelen av de trygdepremier som flertallet av lønnsmottakere betaler. Syketrygdpremiene er bestemt ut fra normaltariffen. En har over alt forutsatt at den inntekt som trygdepremiene fastsettes etter, faller sammen med skattyterens inntekt etter skattelikningen. Tabell 5 viser utviklingen i de premiesatser som er brukt under beregningen. (Årspremier basert på 50 premieuker.) I tillegg til de beløp tabellen viser, kommer alderstrygd- og krigspensjoneringsavgiften som ble utliknet i perioden 1952 til og med 1958. Denne avgiften ble utliknet på «antatt inntekt» etter en sats på 1,3 pst. i 1952, 1,6 pst. i 1953, 1,9 pst. i 1954 og 2,2 pst. i 1955, 1957 og 1958.

Tabell 5. Trygdepremier.

Inntektsklasse	1952	1953	1954–1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
Kr. 600– 1 000	62	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
» 1 000– 2 000	80	79	82	87	92	108	110	110	110	110	122	135
» 2 000– 3 000	100	107	115	121	127	143	232	251	257	170	122	170
» 3 000– 4 000	122	107	115	121	127	143	232	251	257	170	157	170
» 4 000– 4 500	122	141	150	160	170	191	367	405	417	355	157	375
» 4 500– 6 000	149	146	150	160	170	191	367	405	417	355	359	375
» 6 000– 8 000	155	183	187	204	220	236	500	556	575	537	557	577
» 8 000– 9 000	155	226	227	245	262	286	550	606	675	725	760	782
» 9 000–11 000	157	227	227	245	262	286	550	606	675	725	760	782
» 11 000–14 000	157	227	227	245	262	336	600	656	725	775	815	842
» 14 000–18 000	157	227	227	245	262	383	647	704	772	822	867	900
» 18 000–25 000	157	227	227	245	262	383	647	704	872	1041	1124	1187
» 25 000 og over	157	227	227	245	262	383	647	704	972	1260	1379	1472

Tabell 6 viser utviklingen i barnetrygden. I de årene hvor barnetrygden var skattepliktig, er skatt av barnetrygd plusset på de øvrige skattene.

Tabell 6. Barnetrygd.

Skatteklasse \ År	1952–1955	1956	1957	1958	1959–1962	1963–1964
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
4	240	285	300	330	360	400
5	480	570	600	660	720	900
6	720	855	900	990	1 080	1 500

Kapittel II. Skatt av konstant realinntekt.

Med utgangspunkt i en del gitte inntekter for 1963 har en ved hjelp av konsumprisindeksen beregnet hva de tilsvarende realinntekter var i alle år tilbake til 1952. Tabell 7 viser utviklingen i konsumprisindeksen. Tallene i tabell 7 angir samtidig — i relative tall — stigningen i de nominelle inntektene som har dannet utgangspunkt for beregningene. For å antyde hvordan skattereglene for 1964 vil virke, har en beregnet tall også for dette året. En har da illustrasjonsmessig forutsatt at prisene vil stige med 4 prosent fra 1963 til 1964. Detaljerte resultater finnes i bilagstabellene A 1 til A 5. Tallene viser de skatter som ble utliknet på grunnlag av inntekten i ulike år, uttrykt i prosent av denne inntekten. I alle tabellene, bortsett fra tabell A 5, er kommuneskattene beregnet på grunnlag

Tabell 7. Konsumprisindeksen.

	Konsumprisindeksen (1963=100)	Prosentvis stigning fra foregående år
	Pst.	Pst.
1950	58,1	5,3
1951	67,3	15,8
1952	73,3	8,9
1953	74,9	2,2
1954	78,2	4,4
1955	78,8	0,8
1956	81,8	3,8
1957	84,1	2,8
1958	88,1	4,8
1959	90,1	2,3
1960	90,4	0,3
1961	92,7	2,5
1962	97,6	5,3
1963	100,0	2,5
1964	(104,0)	(4,0)

av beste reduksjonstabell. Tabell A 5 stiller sammen resultater beregnet på grunnlag av beste og dårligste reduksjonstabell. (I Byrået finnes tabeller som gir mer detaljerte opplysninger for begge kommuneskattealternativer.)

I de følgende avsnitt skal vi trekke fram de viktigste resultatene.

1. Utviklingen i skattene på ulike realinntektsnivå.

Utviklingen i den direkte skattlegging 1952—1964 varierer med inntektsnivå, men også i noen grad med den skatteklasse skattyteren befinner seg i. I dette avsnittet belyses utviklingen for skatteklasse 4, dette er tilstrekkelig til å påvise den alminnelige tendens. Tabell 8 gir tall for de år som er sentrale for analysen.

Tabell 8. Samlede skatter i prosent av antatt inntekt. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963-kroner	1952	1954	1958	1959	1963	1964
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
10 000 kr.	6,2	8,0	8,5	7,4	9,5	10,0
15 000 »	10,1	11,8	12,4	10,8	12,8	13,2
20 000 »	14,3	16,5	17,5	14,2	17,7	17,4
40 000 »	27,3	29,8	31,6	26,2	30,0	30,7
80 000 »	44,9	47,0	48,9	44,5	48,7	49,7

I perioden 1952-1954 ble stats- og kommuneskattene utliknet etter uendrede satser. Prisstigningen førte til at skattene på konstant realinntekt steg på alle inntektsnivå. Denne stigningen i skattene ble forsterket av visse mindre endringer i trygdepremiene og trygdeavgiften som ble gjennomført i 1953 og 1954. I 1957 ble inntektsfradragene ifølge reduksjonstabellene forhøyd for klasse 3 og høyere klasser, og statsskattesatsene ble satt ned for visse inntektstrinn. Disse tiltakene motvirket de forhøyelser i skattleggingen som prisstigningen ellers ville ha ført til, men endringene førte stort sett ikke til noen reell skattelette sammenliknet med 1954. Prisstigningen som fulgte året etter, førte til at skattene nådde en topp i 1958. I 1959 ble det vedtatt en rekke nye endringer i skattene. Fradragene ved kommuneskatten ble forhøyd (dog ikke for klasse 1), og progresjonen i statsskatten ble avdempet, samtidig ble fradragene i statsskatt for forsørgelsesbyrde hevet for klasse 3 og høyere klasser. Finansieringen av alderstrygden ble lagt om til premiesystemet. Samlet førte disse endringene til at det reelle skattenivå for skatteklasse 4 igjen ble brakt ned mot 1952-nivået for lavere og midlere

Tabell 9. Statsskatt og trygdeavgift, -premier i prosent av antatt inntekt. Skatteklasse 4.

År	Antatt inntekt i 1963-kroner					
	10 000 kr.		20 000 kr.		40 000 kr.	
	Statsskatt	Trygdeavgift, -premier	Statsskatt	Trygdeavgift, -premier	Statsskatt	Trygdeavgift, -premier
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
1952	—	3,5	2,3	2,4	11,9	1,8
1954	—	4,4	3,1	3,4	13,2	2,6
1958	—	5,4	3,4	4,4	14,3	3,3
1959	—	6,1	1,7	3,6	10,9	1,8
1963	—	7,6	2,5	5,6	12,1	3,4
1964	—	7,5	1,8	5,7	12,5	3,5

inntekter og til dels noe under for høyere inntekter. I årene etter 1959 har skattene igjen steget, dels som en følge av prisstigningen og dels fordi trygdepremiene har blitt hevet for de fleste inntektsgrupper. Endringene i statsskatten og kommuneskatten i 1963 hindret ikke at skattene for dette året nærmet seg eller passerte nivået for 1958. Endringene i statsskatten 1964 vil neppe hindre en fortsatt stigning i skattleggingen av gitte realinntekter.

Tabell 9 illustrerer i hvilken grad endringene i statsskatten og trygdefinansieringen hver for seg har bidratt til den skisserte utviklingen.

For de meget lave inntekter (jfr. 5 000 kr. i bilagstabell A 1) har bildet vært noe forskjellig fra det som er tegnet ovenfor. For skatteklasse 4 er det her særlig endringene i barnetrygden og trygdefinansieringen som har vært utslagsgivende.

I den alminnelige skattedebatten har marginalskattene vært meget omtalt. Tabell 10 (jfr. bilagstabell A 3) viser utviklingen under forutsetning av konstante realinntekter.

Tabell 10. Marginalskatt[1] i skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963	1952	1954	1958	1959	1963
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
10 000 kr.	17,9	20,4	21,0	18,7	19,4
15 000 »	25,0	29,8	32,4	23,5	34,1
20 000 »	32,8	33,4	33,7	31,5	35,3
40 000 »	55,2	56,4	61,3	52,4	60,6
80 000 »	69,2	73,0	78,4	76,3	77,2

For inntekter som tilsvarer ca. 10 000 kr. i 1963 har marginalskattene variert omkring 20 pst. i hele perioden. For noe høyere inntekter steg marginalskattene hele tiden fram til 1958. Endringene i statsskattesatsene i 1959 brakte marginalskattene ned til omkring 1952-nivået for de fleste inntekter. Senere har marginalskattene igjen steget, slik at de i dag ligger til dels noe over toppåret 1958.

Det blir vanligvis hevdet at et skattesystem er progressivt når skattene stiger sterkere enn inntekten. Endringene i marginalskattene blir ofte brukt som mål for progresjonen. Dette progresjonsmålet tar ikke hensyn til det progressive element som ligger i de skattefrie fradrag. I bilagstabell A 4 har vi innført et annet

[1] I tabellen er marginalskatten definert som skatt pr. 100 kr. av en inntektsvekst på 25 pst. Når vi har valgt en definisjon som avviker fra den vanlige, skyldes det vesentlig utformingen av trygdefinansieringen. Hadde en sett på skatten av en liten inntektsvekst, ville marginal trygdepremie veksle mellom null (så lenge en befant seg innenfor ett premieintervall) og meget store tall (ved overgangen til et nytt intervall). Vi regner med at den framgangsmåten som er valgt, gir et bedre uttrykk for den gjennomsnittlige marginalskatten omkring det inntektsnivå vi ser på. Vanligvis ser en bort fra (fortsettes side 12)

progresjonsmål. Det viser den prosentvise stigning i skattene pr. prosent stigning i inntekten.[1]) For en skattyter i skatteklasse 4 som tjente 20 000 kr. i 1963, viser tabellen eksempelvis 2,0 — dette innebærer at denne skattyteren ville få 50 pst. høyere skatt hvis han økte sin inntekt med 25 pst. Bilagstabellen viser det kanskje noe forbausende resultat at progresjonen målt på denne måten stort sett synker med stigende inntekt. Forklaringen ligger i forsørgerfradragene. Når inntekten stiger, vil disse fradragene bety stadig mindre for skattenivået. Denne faktoren betyr mer for forløpet av den prosentvise stigning i skatten enn de stigende marginalskattene betyr. For inntektstakere som har en inntekt like over minstegrensen for skatt, vil den prosentvise stigning i skatten være særlig sterk når inntekten stiger, fordi skattyteren nesten ikke betaler skatt på forhånd. For inntektstakere som ligger på eller under minstegrensen for skatt har dette progresjonsmålet ingen mening.

Ser en bort fra de spesielle forhold som gjør seg gjeldende for de lavere inntekter, kan en grovt si at progresjonen målt på denne måten har holdt seg uforandret over hele perioden. En gjengir i tabell 11 resultatene fra første og siste år i perioden.

Tabell 11. Prosentvis stigning i skatt pr. prosent stigning i inntekten. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963-kroner	1952	1963
10 000 kr.	2,9	2,1
15 000 »	2,5	2,7
20 000 »	2,3	2,0
40 000 »	2,0	2,0
80 000 »	1,5	1,6

2. Utviklingen i skattene etter skatteklasse.

Framstillingen i foregående avsnitt var i sin helhet basert på utviklingen i skatteklasse 4. I dette avsnittet skal vi se hvordan utviklingen har variert med skatteklasser.

Den teknikken som brukes for å gradere skattene etter forsørgelsesbyrde, har vært den samme gjennom hele perioden. Ved beregningen av kommune-

trygdepremiene ved marginalskattberegninger, og marginalskatten settes lik det tillegg i skatt skattyterne ville få om inntekten skulle stige med 100 kr. ut over den gitte inntekt. Beregnet på vanlig måte ville marginalskatt-tallene for 1963 i tabell 10, blitt henholdsvis 17,25, 27,25, 27,25, 55,25, 77,25. Tallene i tabell 10 er i de fleste tilfelle høyere enn vanlige marginalskatt-tall både fordi trygdepremiene er med, og fordi marginalskatten er beregnet ut fra en større inntektsøking.

[1] Også her er det regnet ut fra en inntektsstigning på 25 pst.

skatten og tilleggsskatten gis det inntektsfradrag. Ved beregningen av statsskatten gis det fradrag i skatten. Fradragene er uavhengige av inntekten, men stiger progressivt med forsørgelsesbyrden. Trygdepremiene er ikke gradert etter forsørgelsesbyrde. Barnetrygden er her oppfattet som en negativ skatt. Den blir også utdelt til inntektstakere med så lav inntekt at de ikke betaler inntektsskatt.

Tabell 12. Forsørgerfradrag og barnetrygd i 1952 i prosent[1] av fradrag og barnetrygd i 1963.

	Skatteklasse		
	1	4	6
	Pst.	Pst.	Pst.
Fradrag etter beste reduksjonstabell	81,3	73,1	78,3
Statsskattefradrag	100,0	86,7	84,6
Barnetrygd	—	60,0	48,0

[1] Prosenttallene er basert på tall i løpende kroner.

Det går fram av tabellene 7 og 12 at de kommunale fradragene etter beste reduksjonstabell i de høyere skatteklassene stort sett har fulgt prisstigningen, men at statsskattefradragene reelt sett er vesentlig lavere nå enn i 1952. Barnetrygden har steget sterkere enn prisene.

De prosentvise endringer som er gjort i forsørgerfradragene og barnetrygden mellom 1952 og 1963, har variert med skatteklassen. Dette har ført til at skattleggingen av samme realinntekt har utviklet seg noe forskjellig i de ulike skatteklasser. Tabell 13 (jfr. bilagstabell A 1) viser for beste reduksjonstabell forskjellen i utviklingen mellom skatteklasse 4 og skatteklasse 1 og mellom skatteklasse 4 og skatteklasse 6.

Tabell 13. Gjennomsnittsskatt i skatteklasse 1 og 6 fratrukket tilsvarende gjennomsnittsskatt for skatteklasse 4.

År	Inntekt i 1963-kroner							
	10 000 kr.		20 000 kr.		40 000 kr.		80 000 kr.	
	kl. 1	kl. 6	kl. 1	kl. 6	kl. 1	kl. 6	kl. 1	kl. 6
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
1952	+ 15,3	— 12,5	+ 11,3	— 8,8	+ 5,9	— 6,2	+ 3,0	— 3,0
1954	+ 14,9	— 12,7	+ 10,6	— 9,2	+ 5,4	— 5,7	+ 2,8	— 2,8
1958	+ 16,5	— 14,3	+ 10,6	— 11,0	+ 5,6	— 6,7	+ 2,9	— 3,4
1959	+ 18,4	— 13,3	+ 12,5	— 10,0	+ 6,6	— 7,6	+ 3,4	— 3,9
1963	+ 18,6	— 16,9	+ 11,8	— 11,3	+ 6,3	— 7,5	+ 3,3	— 3,8
1964	+ 17,8	— 16,9	+ 12,1	— 10,3	+ 6,4	— 7,4	+ 3,6	— 3,8

Slik systemet er bygd opp, vil forsørgerfradragene bety relativt lite for skattenivået i de høyere inntektslag, og det er endringene i satsene som har avgjort utviklingen. Ettersom satsene ikke har vært gradert etter forsørgelsesbyrde, kan en si at skattene på høyere inntekter har utviklet seg i noenlunde takt, uansett skatteklasse.

For lavere inntekter blir bildet et annet. I skatteklasse 1 ble fradraget i statskassen ikke endret mellom 1952 og 1963, og justeringen av de kommunale fradragene har vært vesentlig mindre enn prisstigningen. Dette har ført til at den gjennomsnittlige skatteprosenten for lavere inntekter i skatteklasse 1 stort sett har steget jamt gjennom hele perioden, mens skattenivået i klasse 4 er blitt justert nedover hver gang klassefradragene er blitt endret. I en periode med pris- og inntektsstigning vil differansene i de gjennomsnittlige skatteprosenter mellom skatteklassene automatisk bli mindre hvis forsørgerfradragene og barnetrygden holdes uendret. I perioden 1952-1964 har barnetrygden og klassefradragene i de høyere klasser imidlertid vært hevet mer enn nødvendig for å opprettholde differansene fra 1952 i skattenivået, dette gjelder både differansene mellom klasse 1 og klasse 4 og differansene mellom klasse 4 og klasse 6.

For skattytere som betaler statsskatt, er marginalskattene stort sett uavhengige av skatteklassen. Den omtalen av marginalskatten som er gitt for skatteklasse 4, vil følgelig også gjelde for de øvrige skatteklasser, når en ser bort fra de lavere inntekter. For inntekter som ligger under minstegrensen for statsskatt, svinger marginalskatten sterkt med inntekten. Den historiske utvikling er derfor her avhengig av hvilken inntekt en tilfeldigvis ser på.

3. Skattleggingen etter reduksjonstabell.

Tabell 14 (jfr. bilagstabell A 5) viser forskjellen i skattenivå når skattene beregnes etter beste og dårligste reduksjonstabell.

Tabell 14. Gjennomsnittsskatt etter dårligste reduksjonstabell fratrukket gjennomsnittsskatt etter beste reduksjonstabell. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963-kroner	1952	1954	1958	1959	1963	1964
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
5 000 kr.	8,6	9,2	6,8	4,6	0,0	0,0
10 000 »	7,0	6,6	5,3	5,8	3,9	3,8
20 000 »	4,0	3,8	3,2	3,4	2,4	2,4
40 000 »	2,5	2,4	2,0	2,2	1,7	1,7

Resultatene i tabell 14 illustrerer at det har foregått en viss kommunal utjamning av skattleggingen etter 1952, dette har også vært et mål fra myndig-

hetenes side. En må være forsiktig med å trekke for vidtgående konklusjoner på grunnlag av tabell 14 og bilagstabell A 5. Tabellene sammenlikner kommuner som gjennom hele perioden har brukt dårligste reduksjonstabell med kommuner som i hele perioden har brukt beste tabell. Samtidig forutsetter sammenlikningen at kommunene har brukt de skattører som er lagt til grunn for beregningene.

Kapittel III. Utviklingen i skattene for inntekter som har steget i takt med industriarbeiderlønningene.

Alle beregningene som ble omtalt i foregående kapittel, var basert på inntekter som hadde steget parallelt med levekostnadsindeksen. For de fleste skattytere har imidlertid inntektene steget langt sterkere enn prisene i perioden 1952-1964. Den enkelte inntektstaker kan derfor ha et annet inntrykk av utviklingen i skattenivå og marginalskatter enn det som er skissert i foregående kapittel. I dette kapitlet kan vi følge inntekter som har steget i takt med industriarbeiderlønningene — tanken er at disse skal avspeile den alminnelige tendensen i inntektsutviklingen. Bilagstabell B 1 viser de inntekter som har dannet grunnlaget for beregningene i de enkelte år.[1]) Over perioden fra 1952 til 1963 er det regnet med at industriarbeiderlønningene steg med vel 80 pst., mens prisene steg med snautt 40 pst.

Tabell 15 viser for skatteklasse 4 utviklingen i skattenivået for inntekter som har steget i takt med industriarbeiderlønningene. (Bilagstabell B 2 gir resultater for flere år og for andre skatteklasser.)

Tabell 15. Samlede skatter i prosent av antatt inntekt, for inntekter som har steget i takt med industriarbeiderlønningene. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963	1952	1954	1958	1959	1963	1964
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
10 000 kr.	2,2	4,9	6,3	5,5	9,5	10,1
15 000 »	7,5	9,8	11,3	10,0	12,8	13,2
20 000 »	10,1	12,0	15,0	12,4	17,7	17,6
40 000 »	21,5	24,3	27,7	23,4	30,0	31,3
80 000 »	37,7	41,0	45,7	41,2	48,7	50,3

[1] En har tatt utgangspunkt i statistikken over den gjennomsnittlige timelønnen for voksne menn i industrien. For de senere årene har en søkt å korrigere for kortere arbeidstid. Det foreligger ikke fullstendig statistikk for 1963, en har regnet med en stigning på ca. 5 pst. fra foregående år. Videre er det regnet med en stigning på 6 prosent fra 1963 til 1964.

Tendensen i utviklingen er den samme som ved beregningene på konstante realinntekter, men med den forskjell at skattenivået har steget vesentlig mer. Dette gjelder både for perioden 1952-1958 og for de senere år. Den sterke stigningen i skattene for alle inntektsnivå etter 1959 skyldes den sterke økingen i inntektene i de senere år.

De fleste skattytere — hvis inntekter har steget i takt med industriarbeiderlønningene — har i 1964 en gjennomsnittsskatt som ligger fra 5 til 10 prosentenheter høyere enn i 1952. Dette gjelder uansett skatteklasse og inntektsnivå. Med visse unntak har skattenivået steget med flest prosentenheter for skattytere med noe høyere inntekter. Den prosentvise vekst i skattene (dvs. skattene i senere år regnet i prosent av skattene i 1952) har imidlertid vært sterkest for skattytere med lavere og midlere inntekter.

Tabell 16 (jfr. bilagstabell B 3) illustrerer utviklingen i marginalskattene.

Tabell 16. Utviklingen i marginalskattene for inntekter som har steget i takt med industriarbeiderlønningene. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963	1952	1954	1958	1959	1963
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
10 000 kr.	18,3	18,4	21,3	19,0	19,4
15 000 »	17,9	18,4	25,0	18,1	34,1
20 000 »	25,0	31,8	33,7	28,7	35,3
40 000 »	44,3	47,0	56,7	47,3	60,6
80 000 »	66,7	67,4	72,0	71,3	77,2

De fleste inntektstakere som i dag tjener 20 000 kr. eller mer, og hvis inntekter har steget i takt med industriarbeiderlønningene, står i dag overfor marginalskatter som ligger fra 7 til 17 prosentenheter høyere enn i 1952. Særlig sterk har stigningen vært for skattytere som i dag tjener ca. 40 000 kr. Stigningen i marginalskattene har vært særlig framtredende i de siste 3-4 årene.

For inntektstakere som i 1963 tjente under 20 000 kr., er bildet mer variert. Utviklingen i marginalskattene er avhengig av hvilke inntekter og skatteklasser en ser på. Vesentlig som følge av trygdepremieordningen, varierer marginalskattene i de enkelte år sterkt med det inntektsnivå en betrakter.[1]) For lavere og midlere inntekter må en følgelig være forsiktig med å trekke generelle konklusjoner av de eksemplene som er tatt med i tabell 16 og bilagstabell B 2.

[1] Dette gjelder trass i at en har avdempet disse svingningene vesentlig ved den måten marginalskattene er beregnet på — jfr. omtalen av marginalskattene under realinntektsberegningene.

Den sterke inntektsveksten i de senere år har ført til at stadig flere skattytere rammes av høyere marginalskatt. Tabell 17 viser tallet på skattytere fordelt etter marginale skatteprosenter.[1]) Tabellen bygger vesentlig på skattestatistikk, 1964-tallene er prognosetall.

Tabell 17. Kommune- og statsskattytere fordelt etter marginalskatteprosenter.

Marginalskatteprosenter	1952	1954	1958	1959	1964
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
15 pst. og over	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
25 » » »	42,4	47,8	59,3	57,9	67,9
30 » » »	12,6	18,0	21,1	14,2	17,8
35 » » »	2,6	3,9	15,5	9,7	13,0
40 » » »	2,6	3,9	6,8	5,1	10,0
45 » » »	1,7	2,5	5,5	3,0	6,7
50 » » »	0,9	1,2	2,5	1,9	3,9

Det går fram av tabellen at det har foregått en forskyvning av skattyterne mot høyere marginalskatter gjennom mesteparten av perioden. Men de store skattelettelsene i 1959 slår også ut i denne tabellen. Tallene for skattytere med en marginalskatt på 25 pst. og over viser hvor stor del av skattyterne som betaler statsskatt. Mens den store revisjonen i 1952 brakte tallet på statsskattytere ned til 42,4 pst. av alle skattytere, må en for 1964 regne med at bortimot 70 pst. av skattyterne betaler statsskatt. Dette har vært en følge av den alminnelige inntektsstigningen, som ikke har blitt møtt med tilsvarende endringer i nedregrensene for statsskatt.

Kapittel IV. Sammenhengen mellom utliknede og betalte skatter.

I tiden før 1957 ble inntektsskattene til stat og kommune betalt gjennomsnittlig 1½ år etter at inntekten var inntjent. I perioder med inntektsstigning førte denne ordningen til at betalte skatter regnet som prosent av inntekten i betalingsperioden ble lavere enn de samme skatter regnet som prosent av den inntekt de var utliknet på. I 1957 ble ordningen lagt om med sikte på at det i løpet av inntektsåret skulle innkreves en forskottsskatt som stort sett ville motsvare den endelig utliknede skatt på årets inntekt. I årene etter 1957 har trukket og utskrevet forskott — totalt sett — stemt bra med utliknet skatt, men dette totalresultat skjuler antakelig store individuelle forskjeller. Det totale forskotts-

[1] De marginale skatteprosenter er her beregnet på vanlig måte og inkluderer altså ikke trygdepremier. (Jamfør fotnote 1 side 11.)

trekket fra lønnstakere har normalt ligget høyere enn den skatten som senere er blitt utliknet for samme år, mens den totale forskottsskatten — som vesentlig blir utskrevet fra selvstendig næringsdrivende — i de fleste år har ligget vesentlig under den endelig utliknede skatt. Selv om en må regne med individuelle variasjoner, er det neppe tvil om at det nye betalingssystem i gjennomsnitt fører til en forholdsvis bra sammenheng mellom de løpende innbetalinger og utliknede skatter av inntekt i vedkommende inntektsår.

I de tidligere kapitlene er de utliknede skattene sett i forhold til inntekten i utlikningsåret. Vi har valgt denne framgangsmåten som et hovedalternativ i denne oversikten, fordi dette kanskje gir det beste uttrykk for myndighetenes *intensjoner* med skattevedtakene. Det er i hvert fall ikke rimelig å anta at faktisk realisert inntekts- og prisstigning — som på vedtakstidspunktet ennå lå i framtida — dannet en forutsetning for de vedtak som ble gjort.

I dette kapitlet har en prøvd å få uttrykt skattene i forhold til inntekten det år skattene ble betalt. Disse beregningene skal gi et uttrykk for det *faktiske* resultat av vedtakene. Tabell 18 viser resultatene for 1954 sammenliknet med dem for 1963. 1954-tallene er gitt i to alternativer. I alternativ I har vi forutsatt at inntektene stiger i takt med industriarbeiderlønningene, i alternativ II at inntekten stiger i takt med prisindeksen. For 1963 har vi regnet med at utliknede og betalte skatter faller sammen.

Forskjellen mellom de to måtene å måle skattene på vil være helt avhengig av inntektsstigningen i de to årene som går forut for sammenlikningsåret. Utslagene vil bli større jo sterkere inntektsstigningen er. I de to årene forut for 1954 steg priser og inntekter omtrent i takt med gjennomsnittet for de 10 siste årene. Forskjeller i resultatene kan også oppstå når betalte skatter i et bestemt år er

Tabell 18. Samlede betalte skatter i prosent av inntekten i betalingsåret sammenliknet med utliknede skatter i prosent av inntekten i det år inntekten ble opptjent. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963	1954				1963
	Alt. I		Alt. II		
	Betalings-syns-punktet	Utlikn. syns-punktet	Betalings-syns-punktet	Utlikn. syns-punktet	
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
10 000 kr.	3,2	4,9	6,6	8,0	9,5
15 000 »	8,1	9,8	10,4	11,8	12,8
20 000 »	10,3	12,0	14,3	16,5	17,7
40 000 »	20,9	24,3	26,4	29,8	30,0
80 000 »	35,9	41,0	43,1	47,0	48,7

beregnet etter andre satser enn utliknede skatter for vedkommende år. I 1954 ble betalte og utliknede skatter beregnet etter samme satser, nemlig de satsene som ble vedtatt under reformen i 1952. I bilagstabellene C 1 og C 2 finner en resultater sett fra betalingssynspunktet for flere år og for ulike skatteklasser. I bilagstabell C 1 finner en også tall for årene 1952 og 1953. Ved vurderingen av disse tallene må en være oppmerksom på at betalte skatter i disse årene helt eller delvis ble utliknet etter satser som gjaldt før reformen i 1952 og at prisstigningen i de forutgående år hadde vært 3-4 ganger så sterk som i de etterfølgende år.

Overgangsåret 1956 og 1957 har kanskje spesiell interesse. Tabell 19 gir en sammenlikning.

Tabell 19. Innbetalte skatter i prosent av inntekten i 1956 sammenliknet med 1957. Skatteklasse 4.

Antatt inntekt i 1963	1956		1957
	Alt. I	Alt. II	
	Pst.	Pst.	Pst.
10 000 kr.	4,5	8,0	8,1
15 000 »	9,0	11,2	11,6
20 000 »	11,1	15,9	16,2
40 000 »	22,5	28,7	30,1
80 000 »	37,8	45,3	47,8

De skattelettelser som ble gitt i 1957 hindret ikke at innbetalt skatt ved konstant realinntekt steg som følge av overgangen til skatt av årets inntekt, men stigningen var meget moderat (Alt. II sammenliknet med 1957). Men den alminnelige inntektsvekst, som var sterkere enn prisstigningen førte til at skattenivået ble meget betydelig hevet for skattytere hvis inntekter steg i takt med industriarbeiderlønningene.

Kapittel V. Konklusjon.

Vi skal i dette kapitlet gi en sammenfatning av de viktigste konklusjoner:

(i) For skattytere med uendret realinntekt har skattene steget siden den store skattereformen i 1952 og fram til i dag, men stigningen har vært forholdsvis moderat. For de fleste inntekter ligger skattene i prosent av samme realinntekt fra 2 til 5 prosentenheter høyere. Denne stigningen blir noe mer markert hvis en tar hensyn til overgangen til Skatt av årets inntekt. Stigningen har hovedsakelig foregått de siste 3-4 årene etter at skattelettelsene i 1959 hadde brakt skattene tilbake til omkring 1952-nivået.

(ii) Den enkelte skattyter kan ha et inntrykk av langt sterkere stigning i skattene enn konklusjonene under (i) tyder på, fordi inntektene til de fleste skattytere har steget vesentlig sterkere i perioden enn prisene. På de fleste inntektsnivå vil skattytere, hvis inntekter har utviklet seg parallelt med industriarbeiderlønningene, i dag ha en gjennomsnittsskatt som ligger fra 5 til 10 prosentenheter høyere enn 1952. Marginalskattene har på de fleste inntektsnivå steget enda kraftigere. Dette er særlig utpreget for skattytere som i dag tjener omkring 40 000 kr. De står i dag overfor marginalskatter som ligger ca. 17 prosentenheter høyere enn i 1952.

(iii) Pris- og inntektsstigningen har ført med seg en alminnelig forskyvning av skattyterne oppover progresjonsskalaen. Mens bare vel 40 pst. av skattyterne betalte statsskatt i 1952, vil antakelig bortimot 70 pst. betale statsskatt i 1964. Ser en kommune- og statsskattelikningen under ett, vil ca. 10 pst. av skattyterne i dag ha en marginalskatt på 40 pst. eller mer, mens tallet i 1952 var 2,5 pst. Det er fortsatt relativt få skattytere som har en marginal skatteprosent på over 50 pst., men tallet er steget sterkt, fra 0,9 pst. i 1952 til ca. 3,5 pst. i dag.

(iv) Graderingen av skattleggingen etter forsørgelsesbyrde er blitt større i løpet av perioden. Skattenivået har steget sterkest for enslige med forholdsvis lave inntekter, dels på grunn av høyere trygdepremier og dels fordi klassefradragene i skatteklasse I bare er blitt endret i beskjeden grad. For barnefamilier er høyere trygdepremier og prisstigningen blitt motvirket av justerte klassefradrag og økt barnetrygd. For lavere inntekter i skatteklasse 6 ligger skattene til dels under nivået i 1952. For noe høyere inntekter betyr endringene i klassefradragene og barnetrygden lite. Skattene av slike inntekter har derfor grovt sett steget i takt uansett skatteklasse.

(v) Myndighetene har tatt sikte på en kommunal utjamning av skattleggingen ved endringer i reduksjonstabellene. Beregningene tyder på at det har foregått en slik utjamning. Den har hatt særlig betydning for skattytere med lav inntekt og høy forsørgelsesbyrde.

English summary

This paper presents a study in Norwegian personal income taxes 1952-1964. The tax concept in this study covers income taxes to central and local government and that part of social insurance premiums which is paid by the employees. Family allowances are included as negative taxes.

Tables A 1—A 5 give taxes in percentage of income over the period for various real incomes. A broad conclusion which can be drawn is that taxation has risen, but not strikingly so, on most income levels. The rise has been particularly remarkable in the last three or four years. Also the rise in taxation has been stronger for single tax-payers than for families.

The individual tax-payer may have an impression of a stronger rise in taxation than shown by tables A 1—A 5 due to the fact that most incomes have increased considerably more than prices between 1952 and 1964. Tables B 1—B 3 indicate the development in taxation under the assumption that incomes have risen proportionately to the average wage in manufacturing industries. Increase in incomes without corresponding adjustments in tax schedules have caused a general shift of the tax-payers from lower to higher tax brackets. This shift is demonstrated in table B 4.

Tables A 1—B 3 give taxes in percentage of the income on which the tax was assessed. Before 1957 — when the pay-as-you-go system was introduced — income taxes were paid one and a half year after the income was earned. This implied that paid taxes in percentage of current income differed from the percentage described above. Tables C 1 and C 2 give paid taxes in percentage of current income.

Tabell A 1. Utliknet skatt i prosent av konstante realinntekter.

Assessed taxes in percentage of constant real incomes.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	15,3	15,2	15,9	18,1	19,1	21,0	21,9	22,2	21,5	21,0	20,6
	10 000	21,5	22,3	22,9	24,5	25,0	25,8	26,4	27,2	28,1	28,1	27,8
	15 000	23,6	24,7	25,1	25,9	26,6	26,4	26,8	27,3	28,4	28,6	28,4
	20 000	25,6	26,5	27,1	27,1	28,1	26,4	27,0	28,0	29,5	29,5	29,5
	40 000	33,2	34,0	35,2	35,9	37,2	32,8	33,0	34,2	36,2	36,3	37,1
	80 000	47,9	48,7	49,8	50,7	51,8	47,9	48,0	49,1	51,4	52,0	53,3
4	5 000	— 1,8	— 1,8	— 1,2	— 0,9	— 1,0	0,2	1,0	1,2	— 0,1	— 0,9	— 0,5
	10 000	6,2	7,1	8,0	8,1	8,5	7,4	8,1	9,0	10,1	9,5	10,0
	15 000	10,1	11,2	11,8	11,6	12,4	10,8	11,3	11,9	13,1	12,8	13,2
	20 000	14,3	15,5	16,5	16,2	17,5	14,2	14,6	15,9	17,9	17,7	17,4
	40 000	27,3	28,3	29,8	30,1	31,6	26,2	26,4	27,7	30,0	30,0	30,7
	80 000	44,9	45,8	47,0	47,8	48,9	44,5	44,7	45,8	48,1	48,7	49,7
6	5 000	—14,7	—14,4	—13,2	—15,2	—15,9	—15,8	—14,9	—14,2	—14,9	—22,8	—21,6
	10 000	— 6,3	— 5,4	— 4,7	— 5,4	— 5,8	— 5,9	— 5,2	— 4,4	— 3,6	— 7,4	— 6,9
	15 000	1,4	2,7	3,7	1,5	2,1	— 0,2	0,2	1,1	2,7	1,0	1,9
	20 000	5,4	6,5	7,3	5,8	6,5	4,2	4,6	5,8	7,4	6,4	7,1
	40 000	21,1	22,4	24,1	23,3	24,9	18,6	18,9	20,3	22,9	22,5	23,3
	80 000	41,9	42,9	44,2	44,3	45,8	40,6	40,8	42,0	44,5	44,9	49,9

Tabell A 2. Utliknet skatt i alt (I), statsskatt (S), trygdepremie og -avgift (T) i prosent av konstante realinntekter.

Total assessed taxes, taxes to central government, and social insurance premiums in percentage of constant real incomes.

Inntekt *Income* 1963 kr.		1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
Skatteklasse 1 *Exemption group 1*												
10 000	I	21,5	22,3	22,9	24,5	25,0	25,8	26,4	27,2	28,1	28,1	27,8
	S	4,5	4,7	4,9	5,2	5,5	5,6	5,6	5,7	5,9	6,0	5,7
	T	3,4	4,0	4,3	5,3	5,4	6,1	6,7	7,3	7,4	7,6	7,5
20 000	I	25,6	26,5	27,1	27,1	28,1	26,7	27,0	28,0	29,5	29,5	29,5
	S	8,2	8,3	8,6	8,2	8,5	7,8	7,8	8,0	8,3	8,0	7,8
	T	2,4	3,1	3,4	3,8	4,4	3,6	3,9	4,7	5,3	5,6	5,7
40 000	I	33,2	34,0	35,2	35,9	37,2	32,8	33,0	34,2	36,2	36,3	37,1
	S	14,8	15,0	15,8	16,0	16,8	13,9	14,0	14,4	15,1	14,9	15,5
	T	1,8	2,4	2,6	3,0	3,3	1,8	1,9	2,6	3,2	3,4	3,5
Skatteklasse 4 *Exemption group 4*												
10 000	I	6,2	7,1	8,0	8,1	8,5	7,4	8,1	9,0	10,1	9,5	10,0
	S	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	T	3,5	4,1	4,4	5,3	5,4	6,1	6,7	7,3	7,4	7,6	7,5
20 000	I	14,3	15,5	16,5	16,2	17,5	14,2	14,6	15,9	17,9	17,7	17,4
	S	2,3	2,6	3,1	2,8	3,4	1,7	1,7	2,1	2,7	2,5	1,8
	T	2,4	3,1	3,4	3,8	4,4	3,6	3,9	4,7	5,3	5,6	5,7
40 000	I	27,3	28,3	29,8	30,1	31,6	26,2	26,4	27,7	30,0	30,0	30,7
	S	11,9	12,2	13,2	13,3	14,3	10,9	10,9	11,4	12,3	12,1	12,5
	T	1,8	2,4	2,6	3,0	3,3	1,8	1,9	2,6	3,2	3,4	3,5

Tabell A 3. Marginalskatten på konstante realinntekter.

Marginal tax rates of constant real incomes.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	27,0	29,4	31,1	28,7	28,7	26,5	26,5	26,5	42,0	43,1	43,4
	10 000	27,9	30,5	30,4	28,7	31.0	28,7	28,7	28,7	29,0	29,4	29,7
	15 000	31,0	31,7	32,9	29,9	32,4	27,9	27,9	27,9	33,4	34,1	34,9
	20 000	32,8	33,1	33,4	33,7	34,2	32,3	32,4	32,7	33,9	37,4	38,0
	40 000	54,9	56,0	56,4	59,2	61,6	52,8	53,0	54,9	59,2	61,1	61,1
	80 000	69,2	70,6	73,1	76,8	78,7	76,5	76,5	76,5	77,0	77,2	77,2
4	5 000	4,2	5,7	5,5	2,2	2,2	–	–	–	15,9	15,9	16,2
	10 000	17,9	20,5	20,4	18,7	21,0	18,7	18,7	18,7	19,0	19,4	19,7
	15 000	25,0	26,7	29,8	28,7	32,4	23,5	23,7	24,7	32,4	34,1	29,6
	20 000	32,8	33,1	33,4	33,7	33,7	31,5	31,5	31,5	32,0	35,3	36,0
	40 000	55,2	56,1	56,4	59,1	61,3	52,4	52,6	54,4	58,7	60,6	60,6
	80 000	69,2	70,5	73,0	76,6	78,4	76,3	76,3	76,4	77,0	77,2	77,2
6	5 000	4,2	5,7	5,5	2,2	2,2	–	–	–	15,0	15,9	16,2
	10 000	15,7	19,7	22,5	11,7	17,3	2,2	2,2	7,8	7,2	12,1	12,3
	15 000	17,8	18,1	18,4	18,7	20,1	17,9	17,9	17,9	23,0	24,1	24,9
	20 000	19,3	21,2	25,2	23,5	26,7	16,5	16,5	16,5	20,3	23,4	22,9
	40 000	55,8	56,1	56,4	59,1	61,3	52,4	52,6	54,4	58,4	60,2	60,2
	80 000	69,5	70,9	73,1	76,4	78,2	76,0	76,0	76,1	76,9	77,2	77,2

Tabell A 4. Prosentvis stigning i skatt pr. prosent stigning i inntekten.

Percentage increase in taxes corresponding to one per cent increase in income.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	1,8	1,9	2,0	1,6	1,5	1,3	1,2	1,2	1,9	2,1	2,1
	10 000	1,3	1,4	1,3	1,2	1,2	1,1	1,1	1,1	1,0	1,0	1,1
	15 000	1,3	1,3	1,3	1,2	1,2	1,1	1,0	1,0	1,2	1,2	1,2
	20 000	1,3	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,2	1,1	1,3	1,3
	40 000	1,7	1,6	1,6	1,6	1,7	1,6	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7
	80 000	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,5	1,5	1,5
4	5 000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	10 000	2,9	2,9	2,6	2,3	2,5	2,5	2,3	2,1	1,9	2,1	2,0
	15 000	2,5	2,4	2,5	2,5	2,6	2,2	2,1	2,1	2,5	2,7	2,3
	20 000	2,3	2,1	2,0	2,1	1,9	2,2	2,2	2,0	1,8	2,0	2,1
	40 000	2,0	2,0	1,9	2,0	1,9	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0	2,0
	80 000	1,5	1,5	1,6	1,6	1,6	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	1,6
6	5 000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	10 000	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
	15 000	12,8	6,7	5,0	12,6	9,4	–	76,7	15,8	8,5	23,6	20,1
	20 000	3,5	3,2	3,4	4,1	4,1	3,9	3,6	2,9	2,7	3,7	3,4
	40 000	2,6	2,5	2,3	2,5	2,5	2,8	2,8	2,7	2,6	2,7	2,7
	80 000	1,7	1,7	1,7	1,7	1,7	1,9	1,9	1,8	1,7	1,7	1,7

Tabell A 5. Samlet utliknet skatt i prosent av konstante realinntekter etter beste og dårligste reduksjonstabell.

Assessed taxes according to the most and the least advantageous municipal exemption table.

Inntekt *Income* 1963 kr.	Red.-tab.[1] *Exemption table*	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
Skatteklasse 1 *Exemption group 1*												
5 000	B.	15,3	15,2	15,9	18,1	19,1	21,0	21,9	22,2	21,5	21,0	20,6
	D.	19,3	19,2	19,7	21,7	22,6	24,4	25,3	25,2	24,1	23,5	23,0
10 000	B.	21,5	22,3	22,9	24,5	25,0	25,8	26,4	27,2	28,1	28,1	27,8
	D.	24,0	24,8	25,3	26,8	27,2	28,0	28,6	29,1	29,9	29,9	29,5
20 000	B.	25,6	26,5	27,1	27,1	28,1	26,7	27,0	28,0	29,5	29,5	29,5
	D.	27,3	28,2	28,8	28,8	29,8	28,3	28,6	29,5	30,9	30,9	30,8
40 000	B.	33,2	34,0	35,2	35,9	37,2	32,8	33,0	34,2	36,2	36,3	37,1
	D.	34,6	35,4	36,6	37,2	38,5	34,1	34,3	35,4	37,4	37,5	38,3
Skatteklasse 4 *Exemption group 4*												
5 000	B.	— 1,8	— 1,8	— 1,2	— 0,9	— 1,0	0,2	1,0	1,2	— 0,1	— 0,8	— 0,5
	D.	6,8	7,0	8,0	5,4	5,8	4,8	5,7	4,8	0,9	— 0,8	— 0,5
10 000	B.	6,2	7,1	8,0	8,1	8,5	7,4	8,1	9,0	10,1	9,5	10,0
	D.	13,2	14,1	14,6	13,6	13,8	13,2	13,8	13,9	14,2	13,4	13,8
20 000	B.	14,3	15,5	16,5	16,2	17,5	14,2	14,6	15,9	17,9	17,7	17,4
	D.	18,3	19,4	20,3	19,5	20,7	17,6	17,9	18,8	20,4	20,1	19,8
40 000	B.	27,3	28,3	29,8	30,1	31,6	26,2	26,4	27,7	30,0	30,0	30,7
	D.	29,8	30,8	32,2	32,2	33,6	28,4	28,6	29,7	31,7	31,7	32,4

[1] Beste reduksjonstabell B. Dårligste reduksjonstabell D. *The most advantageous exemption table B. The least advantageous exemption table D.*

Tabell B 1. Inntekter som ligger til grunn for beregningene i tabell B 2 og B 3.

Incomes, which form the basis of the tax estimates in table B 2 and B 3.

1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2 750	2 875	3 025	3 665	3 825	3 945	4 065	4 360	4 770	5 000	5 000
5 500	5 750	6 050	7 330	7 650	7 890	8 130	8 720	9 540	10 000	10 000
8 250	8 625	9 075	10 995	11 475	11 835	12 195	13 080	14 310	15 000	15 000
11 000	11 500	12 100	14 660	15 300	15 780	12 260	17 440	19 080	20 000	20 000
22 000	23 000	24 200	29 320	30 600	31 560	32 520	34 880	38 160	40 000	40 000
44 000	46 000	48 400	58 640	61 200	63 120	65 040	69 760	76 320	80 000	80 000

Tabell B 2. Utliknet skatt i prosent av inntekten for inntekter som har steget i takt med gjennomsnittsinntekten for industriarbeidere.

Assessed taxes in percentage of the income provided that incomes have risen proportionately to the average wage in manufacturing industry.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	13,6	14,4	15,1	16,3	16,8	17,0	21,3	22,0	21,4	21,0	20,7
	10 000	19,3	19,9	21,3	23,3	23,7	25,0	26,4	27,2	28,1	28,1	27,8
	15 000	22,2	23,6	24,1	25,5	26,3	26,4	26,8	27,3	28,4	28,6	28,4
	20 000	23,6	24,7	25,2	26,3	27,3	26,7	27,0	27,4	29,5	29,5	29,4
	40 000	29,0	30,3	31,4	33,1	34,2	31,0	31,6	33,2	35,8	36,3	37,6
	80 000	41,6	43,1	44,6	48,3	49,3	45,0	45,7	47,4	50,8	52,0	51,9
4	5 000	— 3,7	— 2,9	— 2,1	— 2,5	— 2,7	— 3,2	1,1	1,3	— 0,1	— 0,8	— 0,5
	10 000	2,2	3,2	4,9	5,9	6,3	5,5	7,1	8,6	10,0	9,5	10,1
	15 000	7,5	9,1	9,8	10,6	11,3	10,0	10,7	11,6	13,0	12,8	13,2
	20 000	10,1	11,3	12,0	13,7	15,0	12,4	13,2	14,5	17,6	17,7	17,6
	40 000	21,5	23,0	24,3	26,4	27,7	23,4	24,2	26,4	29,5	30,0	31,3
	80 000	37,7	39,4	41,0	44,8	45,9	41,2	42,0	43,9	47,5	48,7	50,3
6	5 000	—20,9	—19,3	—17,6	—18,9	—19,9	—21,5	—16,6	—15,2	—15,2	—22,8	—21,1
	10 000	— 8,9	— 8,2	— 6,7	— 7,1	— 7,7	— 7,4	— 5,8	— 4,6	— 3,7	— 7,4	— 6,7
	15 000	— 4,1	— 2,0	— 0,7	— 1,1	— 0,4	— 2,6	— 1,6	0,2	2,4	1,0	2,2
	20 000	1,4	3,0	4,1	3,9	4,7	2,5	3,2	4,5	7,2	6,4	7,3
	40 000	13,6	15,5	17,2	18,6	20,0	14,8	15,8	18,5	22,3	22,5	24,0
	80 000	33,7	35,6	37,4	40,9	42,0	36,8	37,7	40,0	43,8	44,9	46,6

Tabell B 3. Marginalskatten for inntekter som har steget i takt med gjennomsnittsinntekten for industriarbeidere.

Marginal tax rates provided that incomes have risen proportionately to the average wage in manufacturing industry.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	21,1	18,1	18,4	29,7	31,8	39,6	26,5	26,5	27,0	43,1	43,4
	10 000	28,3	30,7	28,4	31,0	31,3	29,0	26,5	26,5	29,1	29,4	29,7
	15 000	27,9	28,2	28,4	28,7	30,4	28,1	28,1	28,0	27,0	34,1	34,9
	20 000	31,0	32,2	33,4	33,2	33,7	28,7	29,4	33,5	33,6	37,4	38,0
	40 000	45,8	46,1	46,8	55,8	56,7	47,3	48,4	51,8	57,5	61,1	61,1
	80 000	66,8	67,1	67,4	70,1	72,3	71,6	73,1	76,3	77,0	77,2	77,2
4	5 000	4,6	1,6	1,9	6,8	7,2	13,7	..	..	..	15,9	16,2
	10 000	18,3	20,7	18,4	21,0	21,3	19,0	16,5	16,5	19,1	19,4	19,7
	15 000	17,9	18,2	18,4	21,4	25,0	18,1	18,9	22,1	25,1	34,1	29,6
	20 000	25,0	28,3	31,8	33,2	33,7	28,7	29,4	33,2	32,0	35,3	36,0
	40 000	44,3	45,2	47,0	55,8	56,7	47,3	48,4	51,5	57,0	60,6	60,6
	80 000	66,7	67,1	67,4	70,0	72,0	71,3	72,8	76,0	77,0	77,2	77,2
6	5 000	4,6	1,6	1,9	6,8	7,2	13,7	..	..	..	15,9	16,2
	10 000	1,8	4,2	1,9	4,5	4,8	2,5	..	..	3,3	12,1	12,3
	15 000	17,9	18,2	18,4	18,7	20,4	18,1	18,1	18,0	17,0	24,1	24,9
	20 000	17,8	18,1	18,4	18,7	18,7	16,5	16,5	18,8	18,6	23,4	22,9
	40 000	42,8	43,7	46,3	55,8	56,7	47,3	48,4	51,5	56,9	60,2	60,2
	80 000	66,5	67,0	67,4	70,0	71,9	71,1	72,5	75,7	76,8	77,2	77,2

Tabell B 4. Kommune- og statsskattytere fordelt etter marginalskatteprosent.

Tax-payers to central government and municipal tax-payers by marginal tax rates.

Marginal-skatteprosent *Marginal tax rates*	1951	1952	1953	1954	1957	1958	1959	1960	1961	1964[1]
	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.	Pst.
15 og over ..	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
20 » » ..	66,1	42,4	45,7	47,8	57,3	59,3	57,9	60,9	64,4	67,9
25 » » ..	40,1	42,4	45,7	47,8	57,3	59,3	57,9	60,9	64,4	67,9
30 » » ..	7,8	12,6	15,8	18,0	17,8	21,1	14,2	14,1	17,3	17,8
35 » » ..	6,0	2,6	3,1	3,9	13,0	15,5	9,7	9,5	12,6	13,0
40 » » ..	5,5	2,6	3,1	3,9	5,7	6,8	5,1	4,5	5,7	10,0
45 » » ..	4,3	1,7	2,0	2,5	4,6	5,5	3,0	2,7	3,4	6,7
50 » » ..	1,5	0,9	1,0	1,2	2,2	2,5	1,9	1,7	2,1	3,9
55 » » ..	0,4	0,9	1,0	1,2	2,2	2,5	1,2	1,2	1,4	2,6
60 » » ..	0,2	0,4	0,5	0,6	1,0	1,1	0,9	0,8	1,0	1,8
65 » » ..	0,0	0,4	0,5	0,6	1,0	1,1	0,9	0,8	1,0	1,8

[1] Prognosetall. *Prognosis.*

Tabell C 1. Betalt skatt i prosent av konstante realinntekter.

Paid taxes in percentage of constant real incomes.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	15,1	14,9	14,5	15,2	16,5	18,1	19,1	21,0	21,9	22,2	21,5	21,0	20,6
	10 000	18,4	20,7	21,0	22,0	22,9	24,5	25,0	25,8	26,4	27,2	28,1	28,1	27,8
	15 000	19,9	22,8	23,2	24,2	24,4	25,9	26,6	26,4	26,8	27,3	28,4	28,6	28,4
	20 000	22,3	25,2	24,9	26,0	26,3	27,1	28,1	26,7	27,0	28,0	29,5	29,5	29,5
	40 000	33,9	34,6	32,0	33,6	34,1	35,9	37,2	32,8	33,0	34,2	36,2	36,3	37,1
	80 000	43,5	46,8	45,8	47,8	48,0	50,7	51,8	47,9	48,0	49,1	51,4	52,0	53,3
4	5 000	— 1,0	— 2,2	— 1,7	— 1,4	— 1,0	— 0,9	— 1,0	0,2	1,0	1,2	— 0,1	— 0,8	— 0,5
	10 000	7,0	7,2	6,6	7,4	8,0	8,1	8,5	7,4	8,1	9,0	10,1	9,5	10,0
	15 000	10,7	11,3	10,4	11,2	11,2	11,6	12,4	10,8	11,3	11,9	13,1	12,8	13,2
	20 000	12,9	14,4	14,3	15,5	15,9	16,2	17,5	14,2	14,6	15,9	17,9	17,7	17,4
	40 000	24,5	27,0	26,4	28,2	28,7	30,1	31,6	26,2	26,4	27,7	30,0	30,0	30,7
	80 000	35,5	41,1	43,1	45,1	45,3	47,8	48,9	44,5	44,7	45,8	48,1	48,7	49,7
6	5 000	—14,7	—14,9	—13,8	—13,3	—14,7	—15,2	—15,9	—15,8	—14,9	—14,3	—14,9	—22,8	—21,6
	10 000	— 5,4	— 5,0	— 5,3	— 4,9	— 5,3	— 5,4	— 5,8	— 5,9	— 5,2	— 4,4	— 3,6	— 7,4	— 6,9
	15 000	2,0	2,9	2,2	3,1	2,8	1,5	2,1	— 0,2	0,2	1,1	2,7	1,0	1,9
	20 000	6,1	6,8	5,9	6,8	6,5	5,8	6,5	4,2	4,6	5,8	7,4	6,4	7,1
	40 000	18,3	20,8	20,7	22,6	23,0	23,3	24,9	18,6	18,9	20,3	22,9	22,5	23,3
	80 000	31,9	38,0	40,2	42,3	42,5	44,3	45,5	40,6	40,8	42,0	44,5	44,9	45,9

Tabell C 2. Betalt skatt i prosent av inntekten for inntekter som har steget i takt med gjennomsnittsinntekten for industriarbeidere.

Paid taxes in percentage of current income provided that incomes have risen proportionately to the average wage in manufacturing industry.

Skatteklasse *Exemption groups*	Inntekt *Income* 1963 kr.	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960	1961	1962	1963	1964
1	5 000	13,4	13,8	14,0	16,3	16,8	17,0	21,3	22,0	21,4	21,0	20,7
	10 000	18,9	19,4	19,8	23,3	23,7	25,0	26,4	27,2	28,1	28,1	27,8
	15 000	21,7	22,1	22,2	25,5	26,3	26,4	26,8	27,3	28,4	28,6	28,4
	20 000	22,8	23,1	23,3	26,3	27,3	26,7	27,0	27,4	29,5	29,5	29,4
	40 000	27,7	28,6	28,9	33,1	34,2	31,0	31,6	33,2	35,8	36,3	37,6
	80 000	39,4	40,6	41,0	48,3	49,3	45,0	45,7	47,4	50,8	52,0	51,9
4	5 000	— 2,7	— 2,2	— 2,8	— 2,5	— 2,7	— 3,2	1,1	1,3	— 0,1	— 0,8	— 0,5
	10 000	3,2	4,1	4,5	5,9	6,3	5,5	7,1	8,6	10,0	9,5	10,1
	15 000	8,1	8,8	9,0	10,6	11,3	10,0	10,7	11,6	13,0	12,8	13,2
	20 000	10,3	10,8	11,1	13,7	15,0	12,4	13,2	14,5	17,6	17,7	17,6
	40 000	20,9	21,9	22,5	26,4	27,7	23,4	24,2	26,4	29,5	30,0	31,3
	80 000	35,9	37,2	37,8	44,8	45,9	41,2	42,0	43,9	47,5	48,7	50,3
6	5 000	— 18,3	— 16,9	— 19,0	— 18,9	— 19,9	— 21,5	— 16,6	— 15,2	— 15,2	— 22,8	— 21,1
	10 000	— 7,3	— 6,5	— 7,4	— 7,1	— 7,7	— 7,4	— 5,8	— 4,6	— 3,7	— 7,4	— 6,7
	15 000	— 2,4	— 1,2	— 1,1	— 1,1	— 0,4	— 2,6	— 1,6	0,2	2,4	1,0	2,2
	20 000	2,4	3,3	3,3	3,9	4,7	2,5	3,2	4,5	7,2	6,4	7,3
	40 000	13,7	15,1	15,8	18,6	20,0	14,8	15,8	18,5	22,3	22,5	24,0
	80 000	32,3	33,8	34,5	40,9	42,0	36,8	37,7	40,0	43,8	44,9	46,6

Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co., Oslo, og er til salgs hos alle bokhandlere

Pris kr. 5,00

GRØNDAHL & SØNS BOKTRYKKERI, OSLO